

LÁNG ORSOLYA

Föld

(Torma Zsófia levele Herrmann Antalnak,
Szászváros, 1893)

A parasztok kapákkal indultak felém, amikor tárgyalni akartam velük. Felszínleg értékesítik a földet, amely pedig alsóbb rétegeiben felbecsülhetetlen értékeket rejt. Fel nem foghatják, hogy ötezer éve itt egy Trójához hasonlatos város állhatott, nagy kultúrával, több ezer lakossal. Ezt még Schliemann úr sem zárta ki, de fontosabb elfoglaltságai nem engedik, hogy először írjon könyvecskémhez. Mintha munkásságom szégyent hozna fényes hírnevére. Pedig szükségem volna a férfiteljes támogatására, hogy részben mentesítsen az engem ért támadások alól. Bolondnak tartanak, hogy a mezopotámiai ékírással rokonítom a Maros-parti agyagtáblák jeleit. Kár, hogy nő vagyok, írta Römer Flóris úr. Erdély nagyon távol esik azoktól, akikkel idegen nyelven levelezek. Tudósfeleségeknél küldök csomagban gyümölcsöt, viszonzásul elküldik az Ethnologische Mitteilungen legújabb számait. De Haverfield úr nem küldte vissza a kölcsönkért leleteket, és ígéretét sem váltotta be, hogy Oxfordba hív kutatásaimat előadni. Aki egyetemre nem járhat, az csak álmodozó marad. Neuralgikus idegbántalmaim ismét elővettek, mégpedig a nihilizmusig. Teljesen munkaképtelen vagyok, és ettől egyre idegesebb. Orvosaim tengerpartot és főleg nyugalmat javasolnak, ami rám is férne az archeológiai bosszankodások után. Főművemet magammal viszem a sírba. Szeretnék folytatódni (őrült vágykép!). Mi termeli újra az emberben az állandóságba vetett hitet, amikor letűnt korok maradványain épültünk fel mi is? Egymásba vagyunk eltemetve. Az elmúlás téved, és igaza van. Olyan volnék, mint azok a vonuló vándormadarak, amelyekről képet közölt a Vasárnapi Újság a rólam szóló portréval

átellenben (elismerő szavak!)? A tenger fölötti
röptükben gyakran egész csapatok csapódnak
egy-egy világítótorony erős fényű lámpájának.
E tájékozódási pont lesz a vesztük.
A tengerészek botokkal és hálókkaal várják őket
a jó peccsenyehús reményében. Azokat is
agyonütik, akik csak megsebesültek.
A képet kivágtam és eltettem. (A rézmetsző
nevét homály borítja.) Az újság többi
része kitűnő gyűjtősként szolgált.

